

1. lekcija

1. A horvát abc

(Abeceda)

A B C Č Ć D DŽ Đ E F G H I J K L Lj M N Nj O P R S Š T U V Z Ž
a b c č ć d dž đ e f g h i j k l lj m n nj o p r s š t u v z ž

A mássalhangzók közül a **č** a magyar **cs**-nek, a **dž** a magyar **dzs**-nek, a **s** a magyar **sz**-nek, az **š** a magyar **s**-nek, a **ž** a magyar **zs**-nek felel meg.

A **ć** kiejtése annyiban különbözik a magyar **ty** kiejtésétől, hogy benne a **j** elem valamivel kifejezettebb. Ugyanez vonatkozik a **đ**, **lj** és **nj** hangok kiejtésére, melyekben a **j** hangzása erőteljesebb.

2. A személyes névmások

(Osobne zamjenice)

Egyes szám (jednina)		Többes szám (množina)	
1.	ja	1.	mi
2.	ti	2.	vi
3.	on hímnemű	3.	oni hímnemű
	ona nőnemű		one nőnemű
	ono semleges nemű		ona semleges nemű

Megjegyzés: A többes szám 3. személyű személyes névmások közül az **oni**-t akkor használjuk, ha két vagy több hímnemű személyről van szó, az **one**-t, ha csak nőnemű személyekről van szó, az **ona**-t pedig, ha csak semleges nemű főnevekről van szó. Abban az esetben, amikor hímnemű és nőnemű személyekről egyszerre szeretnénk beszélni, a hímnemű személyes névmást, tehát az **oni**-t használjuk.

Az önözést a többes szám második személlyel fejezzük ki.

Odakle ste **vi**? Hova valósi Ön? Hova valósiak Önök?

3. A létige

(Pomoćni glagol *biti*)

A *biti* (lenni) létigének két alakja van: hangsúlyos és hangsúlytalan.

Hangsúlyos alak	
Egyes szám	Többes szám
1. jesam	1. jesmo
2. jesi	2. jeste
3. jest	3. jesu

A hangsúlyos alakot kérdésekben, illetve azok megválaszolásakor használjuk.

Jeste li vi studenti? **Jesmo**.

Hallgatók vagytok? Azok vagyunk.

Hangsúlytalan alak	
Egyes szám	Többes szám
1. sam	1. smo
2. si	2. ste
3. je	3. su

A hangsúlytalan alak használata sokkal gyakoribb, mivel gyakran főnévvel, számnévvel vagy névmással együtt összetett állítmányt képez.

	Egyes szám		Többes szám
1.	Ja sam profesor. <i>Én tanár vagyok.</i>	1.	Mi smo profesori. <i>Mi tanárok vagyunk.</i>
2.	Ti si učenik. <i>Te tanuló vagy.</i>	2.	Vi ste učenići. <i>Ti tanulók vagytok.</i>
3.	On je student. <i>Ő hallgató.</i>	3.	Oni su studenti. <i>Ők hallgatók.</i>
	Ona je studentica. <i>Ő hallgatólány.</i>		One su studentice. <i>Ők hallgatólányok.</i>
	Ono je dijete. <i>Ő gyerek.</i>		Ona su djeca. <i>Ők gyerekek.</i>

A hangsúlytalan igealak csak hangsúlyos szó után következhet, nem állhat a mondat kiemelt helyén, sem elején, sem végén.

4. A létige jelenidejű tagadó alakja

(Niječni oblik pomoćnog glagola *biti*)

A létige tagadása úgy történik, hogy a jelenidejű hangsúlytalan igealak elé a **ni** tagadószót kapcsoljuk a következőképpen:

Egyes szám	Többes szám
ni + sam	ni + smo
ni + si	ni + ste
ni + je	ni + su

	Egyes szám		Többes szám
1.	Ja nisam pjevač. <i>Én nem vagyok énekes.</i>	1.	Mi nismo kuhari. <i>Mi nem vagyunk szakácsok.</i>
2.	Ti nisi konobar. <i>Te nem vagy pincér.</i>	2.	Vi niste svirači. <i>Ti nem vagytok zenészek.</i>
3.	On nije pisac. <i>Ő nem író.</i>	3.	Oni nisu profesori. <i>Ők nem tanárok.</i>
	Ona nije spisateljica. <i>Ő nem író.</i>		One nisu profesorce. <i>Ők nem tanárnők.</i>
	Ono nije dijete. <i>Ő nem gyerek.</i>		Ona nisu djeca. <i>Ők nem gyerekek.</i>

A létige tagadó alakjával egy-egy mondatrészlet tagadunk, míg a **ne** tagadószóval az egész mondat tartalmát tagadjuk.

Ivan je profesor? **Ne.**
Iván tanár? Nem.

Nije profesor, on je učenik
Nem tanár, ő tanuló.

Eldöntendő kérdéseknél gyakori a kétszeres tagadás:
Ne, on **nije** profesor, on je učenik. *Nem, ő nem tanár, ő tanuló.*

5. A főnév

(Imenica)

A horvátban megkülönböztetünk hímnemű, nőnemű és semleges nemű főneveket.

Az élőlényt jelentő főnevek neme általában megegyezik a természetes nemükkel.

A gyermekeket vagy állatok kicsinyeit jelentő főnevek semleges neműek:

dijete *gyermek*

pile *csibe*

Az élettelen jelentő főnevek nemét a főnév végződéséből állapítjuk meg. Ez a nyelvtani nem, ami egyben a főnév egyes szám alanyesete is.

	Egyes szám	Többes szám
hímnem	mássalhangzóra végződik	- i
nőnem	- a	- e
semleges nem	- o / - e	- a

pl. **student** *hallgató*

studentica *hallgatólány*

more *tenger*

vino *bor*

studenti *hallgatók*

studentice *hallgatólányok*

mora *tengerek*

vina *borok*

Ez az általános szabály, ami alól vannak kivételek. Róluk később lesz majd szó.

6. A főnév alanyesete

(Nominativ)

A horvát nyelvben a főnévnek (és a többi névszónak is) mind az egyes, mind a többes számban hét ragozott alakja van. Ezeket a ragozott alakokat eseteknek nevezzük (padež).

Minden esethez két kérdés tartozik, melyek közül az első élőlényre, a második élettelenre vonatkozik.

Az esetek sorában első az alanyeset (nominativ), melynek kérdései: **tko? što?** ki? mi?

Az alanyeset egyben a főnevek szótári alakját is jelenti, hiszen a szótárak a főneveket egyes szám alanyesetben adják meg, így tehát azt a főnévvel együtt tanuljuk meg.

Az esetek jelölésére a latinból származó horvát elnevezés kezdőbetűjét használjuk: **N** (nominativ)

POZDRAVLJANJE

1. Dopunite rečenice!

Egészítse ki a mondatokat!

*Uzorak: Ja **sam** dobro.*

1. Ana ____ profesorica.	6. Vi ____ dobro?
2. Ivan ____ profesor.	7. Odakle ____ ti?
3. Oni ____ dobro.	8. Ja ____ iz Zagreba.
4. Mi ____ iz Dubrovnika.	9. Marko i Goran ____ studenti.
5. One ____ iz Mađarske.	10. Učenica ____ iz Mohača.

2. Slova ovih riječi su se izmiješala. Napišite ih pravilno!

Összekeveredtek a szavak betűi. Írja le őket helyesen!

ZDPORLJAANJEV = P _____	JEDVAJKO = D _____
ČEUIKN = U _____	AMAĐRKAS = M _____
ROPFSEOIRCA = P _____	ČVEER = V _____
URTOJ = J _____	VALAH = H _____
TUSEDNITAC = S _____	BORDO = D _____

3. Povežite rečenice!

Kösse össze a mondatok megfelelő részeit!

Marko	su	iz Dubrovnika.
Ana	je	iz Pečuha.
Ivan	je	profesorica iz Budimpešte.
Branka	je	student.
Prijatelji	je	iz Zagreba.
Ivana	su	učenica.
Marko i Goran	je	prijatelji.

4. **Odgovorite na pitanja!**

Válaszoljon a kérdésekre! A válaszban használja a személyes névmásokat!

*Uzorak: Ivan je profesor? Da, **on** je profesor.*

1. Marko je student?	Da, ____ je student.
2. Prijatelji su iz Dubrovnika?	Da, ____ su iz Dubrovnika.
3. Ana je profesorica?	Da, ____ je profesorica.
4. Branka je učenica?	Da, ____ je učenica.
5. Ivan je iz Zagreba?	Da, ____ je iz Zagreba.
6. Ana i Ivan su profesori?	Da, ____ su profesori.
7. Ivana i Branka su iz Mađarske?	Da, ____ su iz Mađarske.
8. Goran i Marko su prijatelji?	Da, ____ su prijatelji.
9. Vi ste dobro?	Da, ____ smo dobro.
10. Ti si student?	Da, ____ sam student.
11. Mi smo iz Mađarske?	Da, ____ ste iz Mađarske.

5. **Oblikujte rečenice!**

Alkosson mondatokat!

Branka – biti – djevojka

profesor – biti – Ivan

on – iz Zagreba – biti

dobro – ja – biti

Goran – biti- Marko - prijatelj

učenica – biti – Ivana

Ana – profesorica – biti – Budimpešta

6. Ustanovite pravilan red riječi!

Állapítsa meg a helyes szórendet!

Ivan iz Zagreba je. Kako vi ste? Sam hvala dobro. Vi ste odakle? Smo iz Dubrovnika
Je ona Ana. Iz Budimpešte Ana je. Su prijatelji Marko i Goran.

7. Prevedite!

Fordítsa le!

Anna és Iván tanárok. Anna Magyarországról jött, budapesti, Iván pedig zágrábi.
Ők jól vannak. Márk és Goran egyetemi hallgatók. Ők dubrovnikiak. A lányokat
Ivanának és Brankának hívják. Ivana pécsi, Branka pedig mohácsi.
Engem Kovács Évának hívnak. Budapesti tanulólány vagyok. Önök hova valósiak?
Pécsiek? Örvendek! Viszontlátásra!

8. Dopunite rečenice!

Egészítse ki a mondatokat!

*Uzorak: Ja **sam** plivač.*

1. Doris pjevačica.
2. Marko i Ivan studenti.
3. Ivo pisac.
4. Ja profesorica Marija.
5. Vi poštar.
6. Ona kuharica.
7. Ana i ja studentice.
8. Ti i Maja slikari.
9. Alan i Frano svirači.
10. Goran i Iva tenisači.

9. Imena zamijenite osobnim zamjenicama!

Helyettesítse a neveket személyes névmásokkal! On ili ona?

1. Vlado Kalember je pjevač.
2. Sanja Doležal je pjevačica.
3. Filip Šovagović je glumac.
4. Anja Šovagović-Despot je glumica.
5. Iva Majoli je tenisačica.
6. Ivan Aralica je pisac.
7. Krsto Papić je redatelj.
8. Boris Novković je pjevač.

10. Što je točno?

Mi az igaz?

	Točno	Netočno
Iva Majoli je tenisač.	☐	☐
Ivo Brešan je spisateljica.	☐	☐
Krsto Papić nije redatelj.	☐	☐
Dubravka Babić je dirigent.	☐	☐
Alan Bjelinski nije slikarica.	☐	☐
Mira Furlan je pjevačica.	☐	☐
Doris Dragović je slikar.	☐	☐
Dubravka Ugrešić je skladateljica.	☐	☐
Oliver Dragojević nije pisac.	☐	☐
Goran Ivanišević je tenisačica.	☐	☐

11. Popunite rečenice!

Egészítse ki a mondatokat!

Uzorak: Ivan Aralica nije spisateljica nego pisac.

- Iva Majoli nije _____ nego _____.
- Filip Šovagović nije _____ nego _____.
- Dubravka Babić nije _____ nego _____.
- Krsto Papić nije _____ nego _____.
- Mira Furlan nije _____ nego _____.
- Boris Novković nije _____ nego _____.

Ja sam pjevačica.

Ona nije pjevačica, nego kuharica. Ja sam pjevačica

12. Izmiješana slova ovih riječi stavite u pravilan redoslijed!

Tegye helyes sorrendbe a szavak összekeveredett betűit!

KLASADETJL = S _____

LJETREAD = R _____

ČVIARS = S _____

JEVPAIČCA = P _____

ACISLIAKR = S _____

SACIP = P _____

RITDIGNE = D _____

ULGAMC = G _____

ČIAETINSAC = T _____

TASCALJPISE = S _____

13. Što je on, a što je ona?

ON	ONA	ON	ONA
poštar	poštarica	pjevač	
svirač			slikarica
	kuharica	dirigent	
prodavač			skladateljica
	konobarica	tenisač	
učitelj			učiteljica
student	studentica		tajnica
	službenica	redatelj	

14. Popunite rečenice!

Egészítse ki a mondatokat!

1. Goran Ivanišević je _____ , a Iva Majoli je _____ .
2. Mira Furlan je _____ , a Filip Šovagović je _____ .
3. Oliver Dragojević je _____ , a Doris Dragović je _____ .
4. Ivo Brešan je _____ , a Dubravka Ugrešić je _____ .
5. Dubravka Babić je _____ , a Krsto Hegedušić je _____ .

15. Sljedeće potvrdne rečenice preoblikujte u niječne!

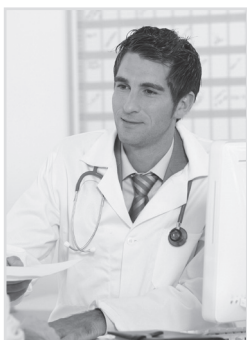
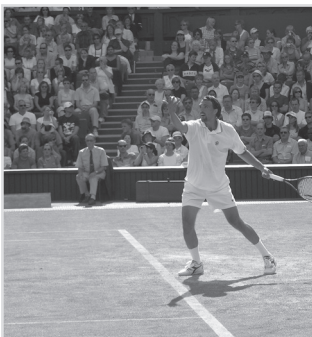
Alakítsa át tagadókká a következő állító mondatokat!

Ivan je iz Zagreba. Branka je učenica. Josip je poštar. Marin je policajac. Gordana je inženjerka. Mišo je kuhar. Maja je učiteljica. Petar je liječnik. Zoran je sobarica. Ivana je službenik. Mladen je svirač.

Goran Ivanišević je skladatelj. Oliver Dragojević je slikar. Dubravka Babić je dirigent. Ivan Aralica je redatelj. Frano Parać je pjevač. Mira Furlan je plivačica. Doris Dragović je slikarica.

16. Opišite slike!
Készítsen képaláírást!

Uzorak: „Tko je to?” „To je skladatelj.”

2. lekcija

1. A birtokos névmás

(Posvojna zamjenica)

Míg a magyar nyelvben birtokos személyragokkal fejezzük ki a birtokviszonyt, a horvátban erre külön névmások vannak. A birtokos névmások a birtokos személyét helyettesítik és mindig a birtokot jelentő szó neméhez igazodnak.

ja	→	moj, moja, moje	<i>enyém</i>
ti	→	tvoj, tvoja, tvoje	<i>tied</i>
on	→	njegov, njegova, njegovo	
ona	→	njezin, njezina, njezino (njen, njena, njeno)	<i>övé</i>
ono	→	njegov, njegova, njegovo	
mi	→	naš, naša, naše	<i>miénk</i>
vi	→	vaš, vaša, vaše	<i>tiétek</i>
oni			
one	→	njihov, njihova, njihovo	<i>övék</i>
ona			

HÍMNEM	NŐNEM	SEMLEGES NEM
moj prijatelj (az én) barátom	moja prijateljica (az én) barátnőm	moje dijete (az én) gyerekem
tvoj prijatelj (a te) barátod	tvoja prijateljica (a te) barátnőd	tvoje dijete (a te) gyereked
njegov prijatelj (az ő) barátja	njegova prijateljica (az ő) barátnője	njegovo dijete (az ő) gyereke
njezin prijatelj (az ő) barátja	njezina prijateljica (az ő) barátnője	njezino dijete (az ő) gyereke
njegov prijatelj (az ő) barátja	njegova prijateljica (az ő) barátnője	njegovo dijete (az ő) gyereke
naš prijatelj (a mi) barátunk	naša prijateljica (a mi) barátnőnk	naše dijete (a mi) gyerekekünk
vaš prijatelj (a ti) barátod	vaša prijateljica (a ti) barátnőtök	vaše dijete (a ti) gyereketek
njihov prijatelj (az ő) barátjuk	njihova prijateljica (az ő) barátnőjük	njihovo dijete (az ő) gyerekekük

2. A birtokos névmás több birtok esetén

(Mноžина posvojne zamjenice)

HÍMNEM	NŐNEM	SEMLEGES NEM
moji (prijateljji) <i>(az én) barátaim</i>	moje (prijateljice) <i>(az én) barátnőim</i>	moja (djeca) <i>(az én) gyerekeim</i>
tvoji (prijateljji) <i>(a te) barátaid</i>	tvoje (prijateljice) <i>(a te) barátnőid</i>	tvoja (djeca) <i>(a te) gyerekeid</i>
njegovi (prijateljji) <i>(az ő) barátai</i>	njegove (prijateljice) <i>(az ő) barátnői</i>	njegova (djeca) <i>(az ő) gyerekei</i>
njezini (prijateljji) <i>(az ő) barátai</i>	njezine (prijateljice) <i>(az ő) barátnői</i>	njezina (djeca) <i>(az ő) gyerekei</i>
njegovi (prijateljji) <i>(az ő) barátai</i>	njegove (prijateljice) <i>(az ő) barátnői</i>	njegova (djeca) <i>(az ő) gyerekei</i>
naši (prijateljji) <i>(a mi) barátaink</i>	naše (prijateljice) <i>(a mi) barátnőink</i>	naša (djeca) <i>(a mi) gyerekeink</i>
vaši (prijateljji) <i>(a ti) barátaitok</i>	vaše (prijateljice) <i>(a ti) barátnőitek</i>	vaša (djeca) <i>(a ti) gyerekeitek</i>
njihovi (prijateljji) <i>(az ő) barátaik</i>	njihove (prijateljice) <i>(az ő) barátnőik</i>	njihova (djeca) <i>(az ő) gyerekeik</i>

3. A hímnemű főnevek többes száma

(Mноžina imenica muškog roda)

A hímnemű főnevek többes számáról már volt szó. Az általános szabály alól azonban vannak kivételek:

a) a k, g, h tőhangra végződő hímnemű főnevek

Az ilyen főnevek többes szám alanyesetében az –i végződés előtti **k c**-vé, a **g z**-vé, a **h s**-szé változik.

učenik.	učenici.
službenik.	službenici.
To je liječnik.	To su liječnici.
izlog. kirakat	izlozi.
duh. szellem	dusi.

b) az egyszótagú hímnemű főnevek többségénél többes szám alanyesetben a szótő egy szótaggal bővül, ezt hívjuk a nyelvtanban hosszú többes számnak:

-**ov** (ha a szótő kemény mássalhangzóra végződik)

-**ev** (ha a szótő lágy mássalhangzóra végződik)

To je sin. To su sinovi.

To je muž. To su muževi.

Megjegyzés: Lágy mássalhangzónak számítanak a **č, ć, đ, dž, lj, j, nj, š, ž** hangok.

4. Hangkivetés a hímnemű főnévragozásban – a hangkivető *a* hang

(Glasovna promjena kod imenica muškog roda – nepostojano *a*)

A horvát nyelvben számos olyan hímnemű főnévvel találkozhatunk, amelyek a ragozás során kivetik, elhagyják az alanyeset utolsó mássalhangzója előtti magánhangzót, amely legtöbbször *-a-*, de ritkábban *-e-* is lehet.

Az ilyen főnevek esetében a szótárak a szótári alak mellett mindig feltüntetik a birtokos alakot is.

pl. momak <i>legény</i>	momci <i>legények</i>
pas <i>kutya</i>	psi <i>kutyák</i>
pisac <i>író</i>	pisci <i>írók</i>
policajac <i>rendőr</i>	policajci <i>rendőrök</i>

5. A kérdő mondat

(Upitna rečenica)

A horvát nyelvben háromféleképpen alkothatunk kérdéseket.

a) a kérdő mondat megegyezik a kijelentő mondattal, különbség csupán a **hanglejtésben** van:

Ti si učenik.	<i>Te tanuló vagy.</i>
Ti si učenik?	<i>Te tanuló vagy?</i>

b) a kérdő mondatot **kérdőszóval** alkotjuk:

Tko je Igor?	Ki Igor?
Gdje je pas?	Hol a kutya?

c) a kérdő mondatot a **li** (*-e*) kérdőszó segítségével képezzük, amely, hangsúlytalan szóként, csak a létige hangsúlyos alakja után következhet:

Jesam li (ja) učenik?	<i>Tanuló vagyok?</i>
Jeste li (vi) profesori?	<i>Tanárok vagytok?</i>
Jesu li (oni) iz Zagreba?	<i>Ők Zágrábiak?</i>

SZÓREND: a létige hangsúlyos alakja + li + alany ill. a többi mondatrész

Jesam	li (ja)	
Jesi	li (ti)	student?
Je	li (on, ona)	
Jesmo	li (mi)	
Jeste	li (vi)	studenti?
Jesu	li (oni, one)	

Megjegyzés: Az ilyen típusú kérdéseknél nem feltétlenül szükséges megnevezni az alanyt, mivel annak száma és személye a létige alakjából kikövetkeztethető, ezért is tettük zárójelbe.

Az egyes szám 3. személyű létige hangsúlyos alakja helyett kivételesen a hangsúlytalan használjuk.

6. A magázás

(Oslovljavanje sa „Vi”)

A magázás kifejezése, akár egyes, akár többes számban (ön, önök), a személyes névmás többes számú második személyével történik. Ilyenkor a mondat állítmányát számára és nemére való tekintet nélkül többes számba tesszük.

pl. **Jeste li (vi) dobro?** *Jól van? Jól vannak?*

ČIJE JE ŠTO?

1. Postavite pitanja!

Tegyen fel kérdéseket!

Uzorak: Je li Krsto Papić redatelj? Da, jest.

1. Goran Ivanišević ? Ne, nije.
2. Mira Furlan ? Da, jest.
3. Alan Bjelinski ? Ne, nije.
4. Alan Bjelinski ? Da, jest.
5. Ivo Brešan ? Ne, nije.
6. Dubravka Babić ? Da, jest.

2. Napišite množinu imenica!

Írja le a főnevek többes számát!

prijatelj –

udžbenik –

park –

profesor –

stup –

učenik –

štednjak –

dječak –

slika –

jastuk –

kralj –

puž –

sat –

sok –

redatelj –

rječnik –

dirigent –

inženjer –

miš –

vojnika –

stol –

televizor –

prozor –

nož –

umivaonik –

noj –

skladatelj –

hladnjak –

3. Oblikujte rečenice!

Alkosson mondatokat a birtokos névmások használatával!

Uzorak: oni – soba To je njihova soba.

vi – dirigent

ja – profesorica

ona – dijete

mi – prijatelj

on – stol

ti – žena

ona – mama

on – škola

Maja – učionica

4. U odgovorima upotrijebite prikladnu posvojnu zamjenicu!

A válaszokban használja a birtokos névmást!

Čiji je to stol? (profesorica) To je _____ stol.

Čija je to škola? (mi) To je _____ škola.

Čija je to ploča? (vi) To je _____ ploča.

Čija je sestra Maja? (Ivan) Maja je _____ sestra.

Čiji je to papir? (Damir) To je _____ papir.

Čiji si ti muž? (ja) Ti si _____ muž.

Čija je Eva žena? (Zoran) Eva je _____ žena.

Čiji je brat Ivan? (Maja) Ivan je _____ brat.

Čiji je prijatelj Goran? (ti) Goran je _____ prijatelj.

5. Postavite pitanja!

Tegyen fel kérdéseket!

Uzorak: Ivan je moj brat. Čiji je brat Ivan?

Maja je njegova sestra. _____

To je naša škola. _____

On je vaš profesor. _____

To je njena mačka. _____

Igor je njezin muž. _____

Marija je njihova mama. _____

Stjepan je njihov tata. _____

Oni su njihovi roditelji. _____